

Handläggare:
Erik Peurell

Ändrad handläggning för stöd till rörelsedrivna folkhögskolor i Stockholms län

Ärendebeskrivning

Den administrativa hanteringen av kulturnämndens ekonomiska stöd till rörelsedrivna folkhögskolor i Stockholms län hanteras i dag till stor del av folkhögskolorna själva. I detta tjänsteutlåtande föreslås att administrationen av detta stöd i framtiden helt och hållet ska hanteras av kulturförvaltningen.

Beslutsunderlag

Föreliggande tjänsteutlåtande KN 2020/783
Beskrivning av Stockholmsmodellen

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande

1. Förvaltningschefen ges i uppdrag att bereda frågan om ändrad handläggning av stöd till rörelsedrivna folkhögskolor i Stockholms län enligt kulturförvaltningens förslag och tidplan.

Kulturförvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Kulturnämndens stöd till rörelsedrivna folkhögskolor i Stockholms län hanteras i dag till stor del av folkhögskolorna själva. Här föreslås att administrationen i större utsträckning ska hanteras av kulturförvaltningen. Skälen är följande:

- Förvaltningen blir fullt ansvarig för den myndighetsutövning som stödgivning innebär
- Ökad transparens i ansökningsprocessen genom att alla dokument blir offentliga handlingar
- Förbättrade möjligheter till dialog och kontroll
- Bättre möjligheter till ansvarsutkrävande vid eventuella fel i myndighetsutövningen

Det föreslås att fördelningsprinciper och andra grundläggande förutsättningar för det regionala stödet ska slås fast i årliga samråd med folkhögskolornas samverkansförening i länet.

Det föreslås att kulturförvaltningen ska fatta beslut om utbetalning av stöd mot rekvisition till de rörelsedrivna folkhögskolorna i Stockholms län.

Det föreslås att fördelningen av stöd till rörelsedrivna folkhögskolor ska anmälas till kulturnämnden dels efter den preliminära stödomgången efter vårterminen, dels efter den slutliga fördelningsomgången efter årsskiftet.

Detta förslag bör, inför ett genomförande under 2022, förankras hos de berörda folkhögskolorna under våren 2021 med ett remissförfarande enligt angiven tidplan.

Bakgrund

Det regionala bidraget till folkhögskolor har fördelats på i princip samma sätt som i dag av Stockholms läns landsting och nuvarande Region Stockholm, åtminstone sedan 1994. Det är så långt tillbaka i tiden som det på ett enkelt sätt går att hitta dokumentation i Regionarkivet. Av dokument från våren 1994 framgår att stödet för det kommande året fördelades enligt samma modell som nu och att förutsättningarna för fördelningen fastställdes genom omröstning bland folkhögskolorna vid ett protokollfört stormöte. Underlaget hade tagits fram av den dåvarande rektorn vid LOs folkhögskola, Runö. Stödet utbetalades sedan av kultur- och fritidsnämnden efter rekvisition från folkhögskolorna på en av förvaltningen framtagna blankett.

Även i dag görs merparten av det förberedande administrativa arbetet kring stödet av folkhögskolorna själva. I tjänsteutlåtandet inför kulturnämndens beslut om verksamhetsplan för 2021 föreslog kulturförvaltningen att nämnden bemyndigar förvaltningschefen att betala ut ekonomiskt stöd till folkhögskolor enligt regler som beskrivs i tjänsteutlåtandet. Dessa regler är allmänt hållna. Utbetalningarna görs sedan mot rekvisition efter godkännande enligt gällande rutiner.

Storleken på det regionala stödet till länets folkhögskolor beslutas av kulturnämnden i samband med beslut om verksamhetsplan för kommande verksamhetsår. Stödet fördelas sedan efter den så kallade Stockholmsmodellen (se bilaga), en ekonomisk fördelningsmodell som i hög utsträckning präglas av automatik. Den innebär att varje skola inom RIO-gruppen i Stockholms län, som består av 29 folkhögskolor, tilldelas ett bidragstak utifrån respektive skolas verksamhet tidigare år. Bidragstaket konstrueras som ett medelvärde av de två senaste årens godkända verksamheter för respektive skola. Bidragstaket begränsas dock till högst 100 procent av folkhögskolans ingångsvärde vid Folkbildningsrådets preliminära fördelning av allmänt statsbidrag och utökade platser inför ett nytt verksamhetsår. Detta värde (som är en preliminär förhandsbedömning av

hur många deltagarveckor respektive folkhögskola ska komma att genomföra) kallas "bidragstak" i Stockholmsmodellen.

Ett preliminärt stödbelopp per deltagarvecka tas fram genom att det totala stödet från kulturförvaltningen divideras med summan av skolornas bidragstak enligt ovan. Den beslutade stödsumman för 2019 var 45 515 000 kronor. Den preliminära stödfördelningen baserades på medelvärdet av 2017 och 2018 års verksamhet med beaktande av bidragstaket. Summan av alla skolors medelvärden blev 155 341 deltagarveckor, vilket gav ett preliminärt stödbelopp på 293 kronor per deltagarvecka att fördela för 2019.

Nya folkhögskolor som efter beslut av Folkbildningsrådets styrelse tillkommer i Stockholms län och efter godkännande av kulturnämnden ges i Stockholmsmodellen ett ingångsvärde som motsvarar det antal deltagarveckor som Folkbildningsrådet beslutat ge respektive skola. Skolor som flyttar från annat län till Stockholms län får som ingångsvärde medelvärdet av redovisad verksamhet i Stockholms län (baserat på rekviderat stöd från Region Stockholm) de två föregående åren på samma sätt som de skolor som redan är inne i modellen.

Bidragsberättigad verksamhet för regionalt stöd är samma deltagarveckor som redovisas till Folkbildningsrådet under allmänt statsbidrag för dels *deltagare skrivna i Stockholms län* vid kurser som är 15 veckor och längre (kurstyp 1 och 2), dels *alla deltagare* i kurser kortare än 15 veckor (kurstyp 3). Dessutom berättigar deltagande i kulturprogram (kurstyp 11) till regionalt stöd. För *deltagare skrivna i andra län* och som deltar i kurser som är 15 veckor och längre (kurstyp 1 och 2) rekviderar skolorna mobilitetsstöd från de regioner där deltagarna är skrivna.

Stödet rekvideras från kulturförvaltningen vid två tillfällen under året: först för vårterminens verksamhet och därefter för helåret. En särskild blankett används för respektive omgång. Rekvisitionen ska undertecknas av rektor med namnförtydligande.

Vid det första tillfället betalas stödet ut med insända deltagarlistor som underlag samt det preliminära beloppet per deltagarvecka som utgångspunkt för beräkningarna av stödbelopp. Kulturförvaltningen kontrollerar folkbokföringsort och personnummer i deltagarlistorna som sänds in tillsammans med rekvisitioner om stöd till folkhögskolorna. Från och med det andra stödtillfället i slutet av 2019 kontrolleras samtliga deltagare.

Det andra utbetalningstillfället görs efter slutdatum för hela verksamhetsåret den 15 januari efterföljande år. Då görs en slutreglering av stödet beräknat på samma sätt som tidigare med insända deltagarlistor som underlag och med det preliminära beloppet per deltagarvecka som utgångspunkt för beräkningarna. Det slutliga stödbeloppet kan justeras beroende på den totalt redovisade verksamheten för samtliga folkhögskolor

enligt en bestämd metod för omräkning som återfinns i beskrivningen av Stockholmsmodellen.

Regelverket för Stockholmsmodellen, det vill säga för fördelningen av regionens stöd till folkhögskolorna i Stockholms län, fastställs genom omröstning vid möte med *Föreningen för folkhögskolor i Stockholm*. Vid denna omröstning har alla skolorna en röst var, men de eftersträvar att det ska finnas konsensus kring beslutet. Regelverket har full acceptans bland skolorna, även om det finns synpunkter på att stödnivån ligger under SKRs rekommendation på 400 kr per deltagarvecka. Grunden för stödet är att om Folkbildningsrådet godkänt verksamheten så erhålles regionalt stöd och alla skolor får stöd på samma grunder.

Folkhögskolorna har beslutat om en administrativ samordnare, som sedan tio år är en av folkhögskolornas rektor. Den samordnande rollen innebär följande:

- att ta fram ett årligt reviderat modell-pm
- att konstruera tabellverket (i excel) som ligger till grund för stödberäkningarna
- att konstruera de båda blanketter (i excel) för vår och helår som skolorna fyller i och kompletterar med utdrag ur folkhögskolornas administrativa verktyg Schoolsoft

För detta erhåller den samordnande skolan en ersättning om 500 kronor per skola och år.

Överväganden

I samband med att förvaltningen tar fram en regional folkbildningsstrategi finns skäl att se över hanteringen av stödet till länets folkhögskolor. Med syfte att följa förslaget till Region Stockholms policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län samt för att öka rättssäkerheten och möjligheterna till ansvarsutkrävande föreslås här att denna hantering i sin helhet i fortsättningen ska skötas av kulturförvaltningen. Rättssäkerheten ökar genom att all dokumentation kring stödet och dess fördelning blir offentliga handlingar. Även möjligheterna till kontroller av stödets användning ökar.

När ekonomifunktionen vid kulturförvaltningen tar över de arbetsuppgifter som samordnaren hittills svarat för, bör det varje år beredas utrymme för ett samråd med folkhögskolorna om regelverket för stödet, hanteringen av eventuellt nyttillkomna folkhögskolor samt andra frågor med anknytning till stödets hantering. Detta för att behålla en bra kommunikationskanal till länets folkhögskolor och vinna legitimitet för förändringen. Dialogen mellan regionen och folkhögskolorna ökar om kulturförvaltningen blir den aktör som folkhögskolorna har regelbunden kontakt med rörande regionens.

Kulturförvaltningen ska fatta beslut om utbetalning av stöd mot rekvisition till de rörelsedrivna folkhögskolorna i Stockholms län. Tidigare har stöd utbetalats mot rekvisition utan att något beslut har fattats.

Fördelningen av stöd till rörelsedrivna folkhögskolor ska anmälas till kulturnämnden dels efter den preliminära stödomgången efter vårterminen, dels efter den slutliga fördelningsomgången efter årsskiftet.

Förslag till tidplan för fortsatt hantering

17 feb	Förslag behandlas i kulturnämnden
22 feb	Förslag skickas på remiss till folkhögskolorna m.fl.
1 juni	Senast remissvar
juni-aug	Intern beredning av remissvar
29 sept	Beslut i kulturnämnden

Kortfattad processbeskrivning för stöd till länets folkhögskolor

Av kulturnämndens verksamhetsplan framgår den årliga budgetramen för folkhögskolorna. Medlen fördelas utifrån en beräknad omfattning av verksamheten på respektive skola, med Folkbildningsrådets ingångsvärde för antal deltagarvecka per folkhögskola som övre gräns för stödbeloppet som benämns "bidragstak". Nya arbetsuppgifter för förvaltningen markeras med *kursiv stil*.

- Folkbildningsrådet fattar prognosbeslut om ingångsvärde i november och meddelar folkhögskolorna senast i december
- Kulturnämnden fattar beslut om verksamhetsplan i december
- Folkbildningsrådet fattar beslut om ingångsvärden i mars
- *Beräkningsunderlag tas fram på förvaltningen mars/april*
- *Samråd med folkhögskolorna genomförs i april*
- *Beslut om beräkningsunderlag tas på förvaltningen*
- *Underlag för rekvisitioner tas fram och kan skickas ut från förvaltningen i april/maj*
- *Support till folkhögskolorna om hur de ska fylla i blanketterna*
- Utbetalningar mot rekvisition för vårterminen kan göras i juni/juli när folkhögskolorna skickat in sina siffror hämtade från folkhögskolornas administrativa verktyg SchoolSoft och förvaltningen gjort sin kontroll av insända underlag om deltagarnas folkbokföringsort mot statens personadressregister
- *Den samlade bidragsfördelningen för vårterminen anmäls till nämnden, förslagsvis i september*
- Slutlig avstämning görs efter årsskiftet med utgångspunkt från SchoolSoft och slutliga siffror för det aktuella året. Underlagen kontrolleras och utbetalningar görs
- *Hela årets bidragsfördelning anmäls till nämnden, förslagsvis i mars*

Förvaltningen har i arbetet med föreliggande tjänsteutlåtande varit i dialog med folkhögskolornas administrativa samordnare avseende RIO.

Konsekvenser

För förvaltningen innebär förslaget ett visst merarbete med att ta fram blanketter och göra de beräkningar som krävs för att ta fram förslag till fördelning av stödet för ett bestämt år. Det finns dock mallar att utgå ifrån och när förvaltningen gjort det en första gång är grunden lagd för kommande år. Nya inslag i administrationen för förvaltningen är även planering och genomförande av samråd med folkhögskolorna.

För folkhögskolorna blir det i praktiken ingen skillnad i hanteringen av stödet: motsvarande blanketter ska fyllas i även i fortsättningen, samma information ska tillhandahållas, och de kommer även fortsättningsvis enligt detta förslag att få möjlighet att ta ställning till underlaget för stödets fördelning i ett samråd. Förändringen att den administrativa hanteringen flyttas kommer inte att påverka stödets ekonomiska omfattning.

Skillnaden blir att den administrativa samordningen ska skötas av kulturförvaltningen i stället för av en representant för folkhögskolorna. Förvaltningen har samråd med folkhögskolorna om förslaget i god tid, dels för att få god förankring för förändringen, dels för att kunna planera för det arbete som behöver göras på förvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet ger inga övriga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Renée Roslycke
Avdelningschef

Olle Westberg

Stockholmsmodellen för landstingsbidraget i AB-län 2019

Bidragstak

Det totala bidraget från SLL fördelas efter den så kallade Stockholmsmodellen. Den innebär att varje skola inom RIO-gruppen i Stockholms län, som består av 29 folkhögskolor, tilldelas ett bidragstak utifrån respektive skolas verksamhet tidigare år. Bidragstaket konstrueras som ett medelvärde av de två senaste årens godkända verksamhet för respektive skola. *Bidragstaket begränsas dock till högst 100 % av folkhögskolans ingångsvärde vid Folkbildningsrådets fördelning av allmänt statsbidrag och utökade platser för innevarande år.*

Preliminärt belopp

Ett preliminärt bidragsbelopp per deltagarvecka fås genom att det totala bidraget från SLL divideras med summan av skolornas bidragstak enligt ovan. Den totala summan för hela 2019 blir 45 515 000 kr. Den preliminära bidragsfördelningen baseras på medelvärdet av 2017 och 2018 års verksamhet med beaktande av bidragstaket.

Nya skolor, flyttade skolor

Nya folkhögskolor som efter beslut av FBR:s styrelse tillkommer i AB-län ges som ingångsvärde antalet dv som FBR beslutat ge respektive skola.

Skolor som flyttar från annat län till AB-län har som ingångsvärde medelvärdet av redovisad verksamhet i AB-län (baseras på rekviderat landstingsbidrag från AB-län) de två förevarande åren i likhet med befintliga skolor.

Bidragsberättigad verksamhet

Bidragsberättigad verksamhet för landstingsbidrag från SLL är samma deltagarveckor som redovisas till FBR under allmänt statsbidrag för dels alla deltagare i kurser kortare än 15 veckor, dels deltagare skrivna i Stockholms län vid kurser som är 15 veckor och längre.

Bidragsberättigad verksamhet är sådan som redovisas som kurstyp 1, 2, 3 och 11.

DOKUMENT
2020-10-02

Interkommunala bidrag rekvideras således för deltagare som är skrivna i andra län och deltar i kurser som är 15 veckor och längre.

Rekvisition av bidrag

Bidraget rekvideras från Stockholms läns landsting vid två tillfällen, för våren respektive hösten. Båda gångerna gäller det preliminära beloppet. Särskild blankett tas fram för respektive omgång. Rekvisitionen skall undertecknas av rektor med namnförtydligande.

Slutdatum för hela verksamhetsåret är 15 januari efterföljande år. Slutreglering av bidraget sker därefter. Bidraget justeras beroende på den totalt redovisade verksamheten.

Alternativ 1. Om skolorna tillsammans redovisar en verksamhet som är större än bidragsmodellens volym (se ovan), men någon eller några skolor redovisar mindre verksamhet än sitt tilldelade bidragstak, så uppstår en resurs att omfördela. Denna resurs fördelas till de skolor som redovisar verksamhet som ligger ovanför folkhögskolornas bidragstak, dock begränsat till skolans bidragstak enligt detta PM. Den överskjutande verksamheten kommer att ersättas med ett lägre bidrag än det preliminära beloppet, medan det preliminära beloppet fastställs för alla deltagarveckor upp till bidragstaket.

Alternativ 2. Om skolornas sammanlagda verksamhet ligger under bidragsmodellens volym, så justeras även det preliminära bidraget upp för alla skolor. Överskjutande veckor upp till skolans bidragstak, får då samma värde som bidragsveckorna inom ramen för bidragstaket.